

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 168 (1418) ♦ Четвер, 12 вересня 1996 року ♦ Ціна договірна

Парламент прагне взяти чемпіонську вагу

Парламентська хроніка

Денне і вечірнє засідання 10 вересня

Пленарне засідання цього дня чимось нагадувало змагання з важкої атлетики. Коли спортсмени замовляють дедалі більшу вагу. Ось-ось, зляється, бути рекорду. Але... штанга стає невід'ємною.

Так і цього разу. Після перерви розпочалося обговорення порядку денного шостої сесії Верховної Ради. І пішло-поїхало! Пропозиції вносили пачками, блоками і порізно. Звичайно, всі — найважливіші, всі — невідкладні.

Депутат П. Симоненко наполягав: доти, доки Верховна Рада не розгляне підготовленого Кабінетом міністрів плану соціально-економічного розвитку країни, про жодний рух уперед годі й говорити.

Р. Чапков вважає загальним розгляд питання про пенсійне забезпечення. Серед обов'язкових для розгляду найближчим часом він назвав також прийняття постанови або закону про створення узгоджувальної ради парламенту, а також вирішити — що, коли і як св'яткувати. Низку важливих питань внесено до порядку денного сесії на вимогу народних депутатів О. Бандурки, В. Ландика, О. Чупахіна, М. Товта та інших.

(Закінчення на 2-й стор.).

Діалог з НАТО без лукавства?

Завтра у готельному комплексі «Київська Русь» розпочинається семінар «Регіональна стабільність і безпека». Його проводить Північноатлантична Асамблея та Верховна Рада України. Участь у ньому візьмуть парламентарії країн — членів НАТО, депутати українського парламенту, представники уряду та міжнародних організацій. Із вступним словом виступить Голова Верховної Ради Олександр Мороз. Головна тема дискусій завтрашнього дня — «Інтеграція України в євроатлантичній структурі». З доповідями виступлять посол США в Україні Уільям Мільер, представник Європейської Комісії Джордж Боначчі, заступник помічника Генерального секретаря НАТО з політичних питань Дональд Мак Конел, представник Міжнародного військового штабу НАТО підполковник Герберт Харцан, завідувач відділу апарату Ради національної безпеки та оборони України Євген Берпсела. Семінар триватиме три дні. Водночас, з 14 по 17 вересня, в Києві з офіційним візитом перебуватиме президент Північноатлантичної Асамблеї Карстен Фойт. Він матиме зустрічі з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком, міністром оборони Олександром Кузьмуком, членами постійних комісій ВР.

Комісар ЄС відвідає ЧАЕС

У Києві з робочим візитом перебуває комісар з питань зовнішньої політики Європейського союзу Ханс ван дер Брук. Програмою візиту передбачено його зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Морозом, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком та головою Національного агентства з реконструкції та розвитку Романом Шпеком. Під час зустрічей буде обговорено ряд економічних питань. Планується підписати Індикативну програму ТАСІС для України на 1996–99 роки. Комісар ЄС планує також відвідати Чорнобильську АЕС.

Столичне місто — обличчя держави

Президент України Леонід Кучма побував на пусковій дільниці Сирецько-Печерської лінії Київського метрополітену. Плановано у грудні відкрити станцію «Лук'янівська», і на це необхідно, як наголосив Президент, віднайти кошти.

Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко, який супроводжував Президента, повідомив, що частину коштів буде взято з міського бюджету, решту — з державного.

Наступний об'єкт, де побували глава держави, Прем'єр-міністр та інші офіційні особи, — Національна філармонія України. Тут тривають реконструкційні та реставраційні роботи.

Леонід Кучма зазначив, що уряд повинен віднайти можливість матеріально допомогти Національній філармонії з тим, щоб перший святковий концерт у оновленому приміщенні відбувся, як і плановано, 1 грудня цього року, в день 5-ї річниці референдуму про незалежність України, повідомив Укрінформ.

Гривня як джерело стабілізації

За результатами соціологічного опитування, проведеного у першій декаді вересня фондом «Демократичні ініціативи», 58% киян вірять у те, що запровадження нової національної валюти — гривні — може змінити на краще ситуацію в Україні.

Соціологи зазначають, що під час аналогічного соціопитування у вересні 1995 року, позитивно на це запитання відповіли лише 23% киян.

Прогнозуючи стабільність нової національної валюти протягом найближчого року, 46% киян висловили думку, що курс гривні відносно американського долара зменшиться, але незначно. 22% респондентів передбачають незмінність її курсу.

Водночас, 15% прогнозують, що «гривня різко полетить униз», і лише 4% опитаних вважають, що курс гривні до долара США підвищиться.

У КРАЇНА може стати серйозним конкурентом Японії у виробництві композиційного дроту, кілограм якого на світовому ринку коштує дуже дорого.

П'ять років тому світ облетіла сенсаційна звістка про випуск надміцного матеріалу з дешевих компонентів. У Києві на це тільки хмикнули. Така реакція українців була цілком виправданою, бо ще 1983 року молодий вчений Сергій Рево захистив кандидатську дисертацію, в якій однією з розробок була технологія виготовлення композиційного дроту. Саме про нього з таким апломбом кричали японці через вісім років. Сергій Рево, який нині очолює науково-дослідну лабораторію Київського Національного університету ім. Т. Шевченка, довів перспективність свого продукту, що пройшов випробування у відомих академічних установах. На той час аналогів у світі не було.

(Закінчення на 2-й стор.).

Прибуток на кінці дроту

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок висвітлення роботи шостої сесії Верховної Ради України

Відповідно до статті 84 Конституції України щодо відкритості засідань Верховної Ради України та постійного інформування про них громадян України Верховна Рада України Постановляє:

1. Кабінету Міністрів України забезпечити висвітлення роботи шостої сесії Верховної Ради України, організацію виходу в ефір програм і передач про діяльність Верховної Ради України та фінансування цих заходів.

2. Національний радіокомпанії України здійснювати пряму і повну трансляцію пленарних засідань Верховної Ради України на каналах і провідній трансляційній мережі, що забезпечують на цей час мовлення першої програми Національної радіокомпанії України, за винятком випадків, коли Верховна Рада України приймає інші рішення відповідно до Конституції України. Продовжити підготовку і вихід в ефір щотижневих тематичних програм та передач за участю народних депутатів України, представників парламентських комісій, груп і фракцій у Верховній Раді України, започаткованих під час попередніх сесій.

3. Національній телекомпанії України у висвітленні роботи Верховної Ради України дотримуватися порядку, визначеного Верховною Радою України на час роботи п'ятої сесії, та забезпечити, окрім щоденників з сесійного залу, щотижнево по вікторках, середках, четвергах і п'ятницях випуски передачі «Трибуна фракцій Верховної Ради України» тривалістю по годині по каналу «УТ-2», з початком о 21 годині 40 хвилин, та щосуботні — «Парламентський вісник» за участю членів комісії Верховної Ради України.

Рішення про пряму чи з запісу трансляцію по радіо чи телебаченню пленарних засідань шостої сесії приймається Верховною Радою України в кожному випадку окремо.

4. Прес-службі Верховної Ради України забезпечити підготовку програм і передач за участю народних депутатів України, рівноправну участь представників депутатських груп і фракцій та позарядних депутатів у радіо- і телепередачах відповідно до Регламенту Верховної Ради України.

5. Держкомісії Верховної Ради України законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації разом з Секретаріатом Верховної Ради України вивчити питання про можливість організації телестудії Верховної Ради України та проінформувати про це Верховну Раду України в листопаді цього року.

6. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на постійну Комісію Верховної Ради України законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації.

7. Доручити постійній Комісії Верховної Ради України законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації розробити проект Закону України про порядок висвітлення роботи Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.
м. Київ, 10 вересня 1996 року.

У номер

Пауза скінчилася, тепер — до роботи

Завершено офіційний візит до України міністра закордонних справ Республіки Хорватія Мате Гранича. В ході візиту відбулися його зустрічі з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом. О. Мороз висловив сподівання, що тепер, після роз'яснення Хорватією її регіональних питань, наші держави можуть поновити плідне співробітництво. Він також наголосив на важливості розвитку міжпарламентських зв'язків і поінформувати співрозмовника, що в українському парламенті вже створено групу зі співробітництва з хорватськими колегами. Мате Гранич передав Олександр Морозу запрошення відвідати Хорватію з делегацією Верховної Ради України.

У ході свого дводенного візиту хорватський міністр має також зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, з Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, міністром оборони Олександром Кузьмюком, провів тривалі переговори з міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком. Було парфоровано Договір про дружбу та співробітництво між Україною та Хорватією, підписано ряд угод: про уникнення подвійного оподаткування, співпрацю в галузі туризму та повітряного сполучення. Крім того, незабаром має відбутися візит до Києва міністра оборони Хорватії Гойко Шушака, і за результатами його — підписання угоди з військового співробітництва.

Робота до сьомого поту

Ранкове засідання 10 вересня

Після тижневої роботи в комісіях, де вироблялась тактика і стратегія законотворацької діяльності Верховної Ради впродовж 6-ї сесії, народні обранці насамперед обговорили постанову про порядок висвітлення роботи парламенту.

Отже, ранкове засідання розпочалося традиційно: Голова ВР Олександр Мороз оголосив депутатам запити, а потім відбулася своєрідна розминка, під час якої народні обранці висловили свої точки зору на процеси, що проходять у державі. Зокрема, було піднято проблему присяги, яку не складала частина депутатів Верховної Ради. А тому представники правих фракцій пропонують позбавити їх депутатських мандатів. Укотре піднімалося питання про депутатів-сумісників, які не перейшли на професійну роботу в парламент. Багато народних обранців стурбовувала ситуація, що склалася в агропромисловому комплексі, адже поки що вдалося зібрати лише 23 мільйони тонн зерна.

Кілька депутатів запропонували створити комісію для перевірки фактів, оприлюднених рядом видань, щодо причетності Прем'єр-мі-

ністра Павла Лазаренка до переделу газового ринку. Певно, Прем'єр такі наступили на чийсь інтереси. Бо комерційні структури зчинили гвалт. Отже, депутати такі мусять спокійно розібратися. Виходячи не з кланових, а з державних інтересів.

Гостра дискусія відбулася довкола порядку висвітлення роботи 6-ї сесії Верховної Ради. Депутати з цього приводу прийняли відповідну постанову, проект якої підготувала Комісія з питань законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації. Словом, народні обранці налаштовані на роботу.

Володимир КОРОЛЮК.

Парламент прагне взяти чемпіонську вагу

(Початок на 1-й стор.).

Тема ця отримала логічне продовження під час розгляду проекту розпорядного плану законотворацької роботи Верховної Ради на друге півріччя 1996 року. В останньому підсумку набралось близько трьохсот питань, обов'язкових для розгляду на сесії! Чи вдалось депутатському корпусу «взяти» цю масу законодавчих актів, узявши на себе відповідальність за їх належне обговорення і прийняття? «Піхлід», звичайно, чемпіонський...

Несподівано гостра дискусія розгорнулася довкола проекту постанови Верховної Ради про

Центральну виборчу комісію. Довелось навіть запропонувати на трибуні її голову І. Ємця. Після аргументів і «за» і «проти» сесія зі скрипом ухвалила постанову, де зазначено, що Центральна виборча комісія здійснює свої повноваження відповідно до чинного законодавства

до набрання чинності законів про ЦВК та її формування згідно з новою Конституцією. Депутати проголосували за прийняття проекту закону про державні програми (повторне читання). До кінця робочого дня було ухвалено закони «Про внесен-

ня змін до Закону «Про ратифікацію Угоди про створення міждержавного Євразійського об'єднання вугілля й металу», а також про приведення законодавчих актів України у відповідність до Закону «Про оплату праці». Не попустило проекту закону про ратифікацію Угоди між Україною і Латвійською Республікою про вільну торгівлю. Багатьом депутатам здалися непереконливими аргументи про вигоди такої торгівлі.

Іван ДМИТRENKO.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хто стоїть на заваді демократизації економіки?

Ранкове засідання 11 вересня

Пленарне засідання почалося з доповіді голови Антимонопольного комітету України Олександра Завади. Доповідач кілька разів підкреслював, що звітує не про економічну політику держави, не про антимонопольну політику загалом, а тільки про роботу очолюваного ним відомства зокрема. Недоборки в антимонопольній політиці, на які вказували у запитаннях-виступах народні депутати, Олександр Леонідович пояснював відсутністю спеціальних галузевих законів, які регулювали б відносини товаровиробників та переробників і доповнювали б ринкові механізми. Але розробка такого закону не в компетенції Антимонопольного комітету.

Не на всі конкретні запитання доповідач давав конкретні відповіді, паруючи «аргументом»: «заяв і звернень про це не було». Його відомство, зауважив пан Завада, працює в режимі плано-

вих перевірок і за заявами. Припертий фактами, підрозумів зазначав: я хочу подякувати депутатам, що він порушив проблему, над якою ми неодмінно працюватимемо. На завершення Олександр Завада підкреслив основну причину недоборки в антимонопольній політиці. Доки державні органи поєднують виконання державних функцій з підприємницькою діяльністю, порядку в державі не буде.

Із співвідповіддю виступив член фракції комуністів депутат В. Люшин. Він багато в чому підтримував доповідача. Боротьба проти монополістичного утворень у сфері перероблення сільськогосподарської продукції не є, хоч як це дивно, справою Антимонопольного комітету. За словами співдоповідача, Антимонопольний комітет наражається на величезні труднощі під час демократизації підприємств — починається розслідування справи, яке затягується надовго. В. Люшин нагадав колегам, що Антимонопольний комітет запропонував Вер-

ховній Раді 12-го скликання передати йому повноваження розпуску монополістичних утворень, але Верховна Рада «зауважала» цю пропозицію. Адже в такому разі Антимонопольний комітет став би повним господарем економіки і країни. Пішли іншим шляхом. У Кабінеті міністрів створили міжвідомчу комісію з демократизації економіки, яку очолює віце-прем'єр Віктор Пинзеник. Якщо вже когось і карати за недоборки в антимонопольній політиці, то, за словами Люшина, — насамперед віце-прем'єра, який очолює цей орган. Річ не в тому, що Антимонопольний комітет погано працює, а в тому, що є така об'єктивна ситуація, коли ні сільське господарство, ні сільськогосподарська переробка працювати нормально не можуть. Отже, біді Антимонопольного комітету, внаслідок доповідача, пов'язані з кризою в економіці, відповідальність за яку лежить і на Вікторові Пинзенику.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Прибуток на кінці дроту

(Початок на 1-й стор.).

Тоді ніхто в Союзі не взявся за виробництво надмірного матеріалу, який, між іншим, кимось потрібна не тільки оборона промисловості (на неї, власне, і працювала наука). Сьогодні, як не прикро, так нема інвесторів, готових фінансувати проект і тим самим зробити викилик Токио. Врешті-решт, витвір нашого вченого нічим не поступається японському, і вартість дроту, на думку фахівців, має бути менша.

— Для організації серйозного виробництва матеріалу в Україні є все: технологія, дешева сировина, яка буквально під ногами, обладнання, кваліфіковані фахівці, — запевняє Сергій Рево. — Бракує якнайменш 200 тисяч доларів, які можна окупити за лічені місяці. За

твердженнями експертів, міцність дроту Рево при розтягуванні у 5—7 разів більша порівняно з дротом із криш.

У рекламному проспекті японців було розміщено фото: вертоліт утримує на дроті машину. Український матеріал, який він випускався, златен утримати і КРЗ: дріт січенням в 1 кв. мм витримує навантаження до 500 кг. Характерно, що композиційний матеріал має не лише високу міцність, а й високу електропровідність, інші цінні властивості.

Сергій Рево та його однодумці знають, де взяти бросовий металевий порошок, лінійку, на якій протягують дріт, термічні печі та прокатні валки. Їм би 200 тисяч доларів...

Іван ІЛІЯШ.

Коментар завідувача відділу Інституту проблем матеріалознавства НАН України доктора фізико-математичних наук Володимира МАЙБОРОДИ:

— Мені як співатору винаходу довелося проводити лабораторні випробування міцності композиційного дроту на розрив. Результати перевершили всі сподівання: міцність становила понад 600 кг/мм квадратний. Чи збережеться вона в процесі серійного випуску, залежить від багатьох факторів і, насамперед, від дотримання технології, якості вихідних компонентів тощо.

Чого домагалися автори винаходу, беручись за нову справу? Ми хотіли експериментальним методом перевірити, чи можливе одержання нижньої межі теоретичної міцності композиційного дроту перетинною не менш як 50—100 мікрон (макрооб'єкт).

Таким чином, одержано композит з вуглецевої сталі та міді, який може знайти широке застосування в ракетно-космічній промисловості, а також у тих галузях, де треба зменшити металемісткість та відновити енерговитрати техніки та підвищити її надійність. Дротом цікавилися деякі виробники Харкова та столиці, але далі переговорів сторони поки що не пішли. Це, думаю, сигнал до дії інших структур, зацікавлених у налагодженні виробництва перспективного матеріалу.

У постійних комісіях Верховної Ради України

А перше запитання було про мову

ВІДБУЛАСЯ зустріч членів Комісії з питань культури і духовності з колегами з парламенту Данії.

Відразу зауважу, що зустріч була дуже теплою й пізнавальною. Вона продемонструвала європейський інтерес до Української держави та її демократичного майбутнього з боку європейських політиків.

Фолькетинг (парламент) та Міністерство культури Королівства Данія представили міністр Ютте Хілден, голова комітету Ханне Андерсен, член делегції Сорен Хансен, Іва Фатум, Педер Сасс, Елсбет Геріер Нілсен, Естер Ларсен, Агнесте Лаустен, Пітер Боллберг та інші. З української сторони в зустрічі взяли участь голова постійної комісії парламенту Михайло Косів, члени комісії, зокрема депутати Микола Жулинський, Петро Осадчук, Лесь Танюк.

Як відомо, до Комісії з питань культури і духовності Верховної Ради України входять депутати, які репрезентують різні політичні сили, зокрема лідери комуністичної України Петро Симоненко та Руку В'ячеслав Чорновіл (шопованка, вони не змогли взяти участь у зустрічі). Але це не завадило членам комісії дискутувати, відповідаючи гостям на запитання.

А почалося з того, що голова парламентського комітету з Данії поділилася, як забезпечується в Україні право громадян навчати своїх дітей рідною мовою. Михайло Косів, а також Микола Жулинський та Петро Осадчук дали вичерпну відповідь. Інші запитання стосувалися стану й розвитку в Україні бібліотечної справи, проблем цивілізованого співіснування російськомовного й іншомовного населення в нашій державі, захисту української культури від впливу масової західної культури, зокрема американської.

Українські законодавці поділилися зі своїми датськими колегами думками про роль держави в цих процесах, проте, як створити відповідна законодавча база, покликана забезпечити захист національної культури.

Депутат Лесь Танюк звернув увагу гостей на причини складності, які переживає нині молода Українська держава, зокрема розповідь про жорсткий сталінський терор, унаслідок якого в сибірських таборках загинули сотні тисяч українців та української інтелігенції.

Одне слово, розмова між депутатами Данії та України була відмінною й змістовною. Відчувалося, що гості досить добре знають наші проблеми, над якими треба зараз працювати. Це результат по-

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

стійних датсько-українських контактів, які особливо активізувалися в дев'яності роки. Так, наші митці брали участь в культурно-мистецьких проєктах (під егідою Ради Європи) під назвою «Копенгаген — культурна столиця Європи» (1996 рік). Запрошено українців і на осінні Дні європейської культурної спадщини, що відбуватимуться в датській столиці.

Активність українсько-датських зв'язків зростає, адже історія їх налагодилися сягає віків. Донька Ярослава Мудрого Єлизавета була дружиною короля Данії Євгена. Можливо, пам'ять про дружне минуле допомагає датчанам краще сприймати мистецькі виставки, з якими побува-

ли в Данії українські художники. Зокрема, в приморських датських містах експонувалася виставка «П'ять століть українського мистецтва». Багачі потомки вар'ягів і скандинавів. Популярна датська актриса Крістен Кольдуп не лише гостювала в Києві, але й брала участь в спектаклях кількох театрів нашої столиці.

Українські й датські парламентарії мають намір продовжувати й розширювати свої контакти, що позитивно позначиться на їхній законотворчій діяльності.

У зустрічі взяв участь Тимчасовий Повірений Королівства Данії в Україні Пітер Мелхор.

Віталій АБЛЦОВ.

Останнє слово скаже суд. Але не бутафорський...

Приймати окремий закон про основні депутатські етики недоцільно — такого висновку дійшли на своєму засіданні члени постійної Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, які обговорили відповідний законопроект. Вони вважають, що основним документом, який регламентує діяльність народних депутатів України є Регламент Верховної Ради. У разі потреби основні положення запропонованого законопроекту можуть увійти до Регламенту окремим розділом.

Схоже, певні розбіжності в роботі парламенту на чергових пленарних засіданнях внесли рішення постійної Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи щодо тлумачення статті 79 Конституції України. Йдеться про ситуа-

цію, що виникла у зв'язку з відмовою деяких народних обранців складати присягу. За дорученням парламенту комісія розробила проєкт цього тлумачення, де сказано однозначно, що відмова окремих народних депутатів скласти присягу відповідно до вимог частини п'ятої статті 79 Конституції України означає втрату ними своїх депутатських мандатів. І далі: «Відповідно до пункту 2 "Перехідних положень" до статті 79 Конституції, повноваження народних депутатів після набуття чинності Конституції України мають лише депутати, які склали присягу».

Як слід було чекати, з таким тлумаченням не погодилися деякі члени комісії — представники лівих сил, та їх однодумці — депутати, котрі брали участь у засіданні на правах гостей. Один з аргу-

ментів — «наші депутатські повноваження були визнані до прийняття Конституції, отже, від того, бажано ми прийматимемо чи ні, наша доля не залежить». Дебати тривали майже дві години, врешті-решт почалося рейтингове голосування за кожну з пропозицій. І тоді вже стали сходиться на тому, що запропоновано від комісії тлумачення ще мають опрацювати відповідні наукові установи, з'ясувалося, що згідно з нашим законодавством Верховна Рада має право тлумачити закони, але не Конституцію України. Останнє — прерогатива лише Конституційного суду, котрий, як сподіваються, ось-ось має бути створено. Про це і вирішили доповісти Верховній Раді та запропонувати їй ухвалити рішення про публікацію списку депутатів «відмовни-

ків», а також визначитися з крайніми строками складання ними присяги, оскільки вони не передбачені законом.

Що ж до законопроекту про Конституційний суд, то обидві комісії вважають розгляд цього документа у другому читанні одним з найважливіших питань робочого тижня. Комісія Григорія Омельченка особливо наголошувала на тому, що треба зробити все, щоб цей важливий державний орган не виявився бутафорським. Наприклад, Сергій Кириченко, член комісії, подав до законопроекту принципи пропозицій на 16 машинописних сторінках. А комісія Володимира Стретовича обговорювала проєкт упродовж двох днів і на час написання цієї інформації остаточної результати її роботи ще не було.

Анатолій БЕНЬ.

Комісія з питань правової політики та судово-правової реформи обговорила перелік законів, необхідність прийняття чи внесення змін до яких обумовлено вимогами Конституції України. Кожному члену комісії запропоновано до наступного засідання визначитися щодо вказаного переліку та висловити свої зауваження та пропозиції.

Розглянуто питання щодо застосування статті 31 Конституції України в перехідний період. Керуючись статтею 14 Закону України «Про постійні комісії Верховної Ради України» та згадану статтю Конституції України як нормою прямої дії, комісія вирішила звернутися до Прем'єр-міністра з проханням доручити Міністерству юстиції підготувати пропозиції про приведення у відповідність до статті 31 Конституції України норм чинного законодавства. Також вирішено, що до прийняття Верховною Радою України окремого закону суди повинні керуватися чинними ними правовими нормами, які є в законодавчих актах про оперативну-розшукову діяльність, боротьбу з корупцією, організованою злочинністю, що не суперечать Конституції України, а також роз'ясненнями Верховного Суду України про порядок розгляду таких справ у судів об'єктом зазначення таємниці попереднього судівства.

Парламентарії обговорили питання стосовно підготовки до другого читання проєкту закону України про нормативно-правові акти в Україні.

Комісією з питань економічної політики та уп-

равління народним господарством розглянуто план законотворчої роботи Верховної Ради України на шосту сесію та план роботи комісії.

Народні депутати визначилися з черговим розглядом законопроектів, запропонованих доповнити порядок денний шостої сесії додатковими питаннями.

Значну увагу комісія планує приділити питанням реформування податкової політики з метою створення в Україні стабільної податкової системи, яка забезпечувала б чітке визначення порядку стягнення податків, зборів, інших обов'язкових платежів, запровадження податків у строки, які давали б можливість платникам враховувати в плані фінансово-господарської діяльності зменшення розміру податкових вирахувань до 45 відсотків обсягів валового внутрішнього продукту.

Створено також робочу групу для підготовки проєкту Податкового кодексу під керівництвом голови підкомісії народного депутата Наталі Вітеренко, робочі групи з доопрацювання Програми структурної перебудови економіки, проєкту законів про лізинг, амортизацію, Концепцію зовнішньоекономічної політики України, проєкту Комерційного кодексу. Загалом, протягом шостої сесії комісія планує підготувати й розглянути майже 60 проєктів законодавчих актів.

Виконуючи контрольні функції, комісія планує також заслухати звіт Антимонопольного комітету, Фонду державного майна України, питання

фондового ринку, виконання Закону «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності».

Розглянуто пропозиції щодо введення всесвітнього обігу в процесі проведення грошової реформи для вирішення питання компенсації грошових вкладів населення. Пропозиції підготовлені фракцією «Соціально-ринковий вибір», створеною членами ліберальної партії України. Комісія підтримала їх і направила для розгляду в Кабінет міністрів України.

***

Комісія з питань законності і правопорядку працювала над правовими документами, що мають бути внесені на шосту сесію, в тому числі в першій тижні її роботи. Шостий день, народні депутати розглянули проєкт закону України про Конституційний суд, і направили проєкт пропозицій, з якими передбачають виступити на сесії. У ході підготовки до другого читання комісія розглянула можливі зміни і доповнення до Закону про застосування амністії в Україні відповідно до положень нової Конституції. Всесвітню проаналізовано проєкт Закону про ратифікацію Європейської конвенції про запобігання тортурам та нелюдському, або такому, що принижуюче гідність, поводженню чи покаранню. Вивчено також пропозиції щодо скасування смертної кари.

Комісією розглянуто й інші питання, пов'язані з подальшою роботою над законопроєктами.

***
Комісія з питань науки та народної освіти за участю представників Кабінету міністрів України, Адміністрації Президента розглядала питання щодо початку нового 1996/97 навчального року в закладах освіти. З інформацією виступив міністр освіти України М. Згуровський.

Особливу стурбованість викликали ситуації щодо погашення заборгованості по зарплаті, а також по закладах освіти склали 38 трлн. карбованців, передстрайкова ситуація серед освітян.

Звернуто увагу Міністерства освіти на необхідність суворого дотримання Конституції України, Закону України «Про освіту», інших законодавчих актів з питань реалізації прав громадян на освіту.

Народні депутати запропонували Міністерству освіти не дозволити необуртовані дії, спрямовані на руйнування системи освіти, зокрема закриття дошкільних закладів, збільшення наповнюваності класів і навчальних груп, груп продовженого дня, а також посилення контролю за здійсненням платних послуг у закладах освіти.

Комісія визнала за доцільне звернутися до Президента України, Прем'єр-міністра України з проханням заборонити передачу в кризовий період професійно-технічних училищ на місцевий бюджет, бо це може призвести до втрати навчальних комплексів, використання їх не за призначенням, погіршення соціальної захищеності неповнолітніх, появи значної кількості незайнятих молоді.

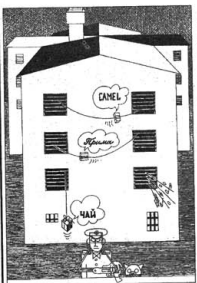
***
Комісія з питань молоді, спорту і туризму розглянула і внесла пропозиції до законопроектів про основи соціального та правового захисту дітей в Україні та про страхування.

За клопотанням народних депутатів України комісія розглянула питання про невідповідність чинному законодавству наказу Міністерства освіти України № 266 від 19 серпня п. р., який віднімає запровадження 3-годинної фізкультури в усіх класах загальноосвітніх шкіл. Комісія вважає, що керівництво зазначеного міністерства перевищило свої повноваження, порушивши ст.12 Закону України про фізичну культуру і спорт та ст.6 Конституції України, якою передбачено, зокрема, що органи виконавчої влади мають здійснювати свої повноваження у встановлених цієї Конституції межах і відповідно до законів України. Комісія запропонувала Кабінету міністрів України провести наказ Міністерства освіти у відповідність до чинного законодавства України.

У зв'язку з прийняттям Указу Президента України щодо реорганізації Міністерства спорту, Комітет у справах неповнолітніх та постановою Кабінету міністрів України про ліквідацію Фонду соціальної адаптації молоді Комісія вважає за доцільне внести відповідні зміни до чинного законодавства. Тому запропонувала Кабінету міністрів України подати у місячний термін на розгляд Верховної Ради України відповідні пропозиції.

Прес-служба
Верховної Ради України.

В'ЯЗНИЦЯ... НА КОРДОНІ

Дебати навколо неї точилися досить давно. Адже Закарпатська область єдина на Україні, де не створено установ виконання покарань. Розглянувши з десятих років, Міністерство внутрішніх справ зупинилося на береговому ЛТП, який вирішили реорганізувати у виправно-трудову колонію посиленого режиму. Берегове розташоване не всього за 3 кілометри від українсько-угорського кордону, де цілодобово діє контрольно-пропускний пункт «Лужанка». Тому районна рада згоди на відкриття такого об'єкта на підпорядкованій їй території не дала. Обласний виконавчий комітет у травні 1995 року теж надіслав у Кабмін листа про недоцільність реорганізації ЛТП у в'язницю.

Проти відкриття в'язниці на базі ЛТП були й рядові мешканці району, керівники близьких з профілакторієм підприємств, навіть місцеві «авторитети». Ось думка одного з них:

— Якщо це буде в'язниця посиленого режиму, то тут «сидітимуть» не пішаки. А щоб почували вони себе комфортно, друзі на волі робитимуть усе можливе. А для задовбання охоронників шукатимуть жертв на місці. Отож, у регіоні почнеться справжній кримінальний розгул.

Така сама позиція у більшості берегівчан. До того ж, вони не без підстав вважають: кордон слугуватиме постійним подразником для конструювання реалістичних планів втечі.

Відверто побоюється такого суєвіста керівник дослідно-експериментального заводу гаражного та діагностичного обладнання Володимир Червinskyй. Підприємство має з ЛТП близько 300 метрів спільної стіни-огорожі. І хоча вона на перший погляд непролазна, клієнти профілакторію частенько проникали на територію заводу, щоб «похазяйнувати». Потрібно або будувати нову, або зміцнювати стару.

Нинішній стан ЛТП не відповідає вимогам виправно-трудової колонії посиленого режиму. Крім огорожі, необхідно спорудити приміщення для утримання ув'язнених. Адже на території ЛТП сьогодні є лише один триповерховий гуртожиток, де у двохрусних казармах поміщалися 300 чоловік. З 1 липня 1995 року адмінпокарання у профілакторій більше не приймає. І до 1 січня 1996 року їх залишалося тут близько 30, яких перевели в такий самий заклад на Івано-Франківську. З того часу по ЛТП гуляє вітер. Зрідка — обслуговуючий персонал. Це — 20 охоронників та трохи менше вільнонаміаних, які шодня справно виходять на роботу, одержують зарплату. А що роблять?

Стережмо мурі, — лаконічно відповідає молодий сержант.

Привид в'язниці на кордоні завтра шішком може стати реальністю.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Прокуратура

НЕБОЙОВІ ВТРАТИ

КЕРІВНИЙ склад Генеральної прокуратури України серйозно занепокоєний ситуацією, яка склалася зі збереженням життя та здоров'я військовослужбовців Збройних сил. Згідно зі статистичними даними, за перше півріччя цього року в військах загинуло кілька десятків чоловік. Майже третина з них пішла з життя із власної волі.

І хоча середній показник самогубств у перерахунок на 100 тисяч чоловік у Збройних силах значно менший, ніж у цілому по країні, це не сприяє майбутньому заспокоєний момент.

Генеральний прокурор України, державний радник юстиції Григорій Ворсінюк прийняв рішення про проведення спеціального засідання колегії Генеральної прокуратури. Відбулося воно за участю керівного складу прокуратури і відповідальних осіб Міністерства оборони.

У своїй доповіді начальник головного управління військових прокуратур генерал-майор Анатолій Малевич поінформував присутніх про те, що за шість місяців цього року кількість потерпілих від нестатутних відносин у порівнянні з таким же періодом минулого року збільшилася у Збройних силах на 5 відсотків.

Командири і начальники, особливо середньої і молодшої ланок, недостатньо контролюють поведінку та службову діяльність військовиків строкової служби. Про це свідчить той факт, що майже 60 відсотків самогубств скоєних вчесь і майже половина — під час виконання обов'язків по службі. Тобто тоді, коли військовослужбовці мають перебувати

під пильним контролем безпосередніх командирів, осіб добового наряду, а також командирів вищого рівня.

Генерал Малевич дав вичерпний аналіз кримінальних справ щодо самогубств, зазначивши, що слідство у цій категорії справ можна вважати закінченим лише за умови, коли безперечно встановлені причини надзвичайної пригоди і всебічно досліджена особистість самогуби.

У роботі колегії Генеральної прокуратури України взяв участь і виступив начальником головного управління виховної роботи Міністерства оборони України генерал-майор Володимир Ситник. Він, зокрема, сказав, що в Збройних силах проблема збереження здоров'я і життя військовослужбовців стоїть надзвичайно гостро. Несприятливі соціально-економічні умови, суттєві недоліки в організації виховної роботи, викликані об'єктивними причинами, та інше не дають змоги повністю позбутися таких трагедій, як самогубства. Хоча за останній час їх кількість помітно зменшилася, та все ж проблема так званих небойових втрат залишається.

Підсумки роботи колегії підбив перший заступник Генеральної прокуратури України державний радник юстиції 3 класу Олександр Христенко. Він звернув увагу присутніх на те, що перш за все слід ліквідувати причини, які спонукають військовослужбовців до самогубств. У деяких випадках, як свідчить практика, командири, офіцери виховної служби, прокурори розглядають наслідки, а не причини. Повинно ж бути навпаки.

Володимир БУТ,
прокурор відділу
Генеральної прокуратури України.

Митниця

Обклали зусібіч...

Реклама митного інституту в Україні триває. Нещодавно з-під пера Кабінету міністрів вийшла нова постановка, яка регулює порядок

введення предметів (товарів) до України. Цього разу циркуляр виконавчого органу влади стосується громадян. Згідно з ним товари вартістю більш як 200 євро, що їх завозять на територію нашої країни, обкладаються митом за пільговими ставками Єдиного митного тарифу України, ПДВ та акцизним збором. Таку пільгу «м'якого» стягнення митної данини надано громадянам-підприємцям, котрі мають свідоцтво про державну реєстрацію підприємства, на яке або від якого вони працюють.

Цивільні особи — «приват-

ники», які завозять товар «для себе», платять та митні ціни за повними ставками Єдиного митного тарифу України. Нововведення в митному режимі не стосується предметів особистого користування, речей, що завозяться на територію України в разі переселення на постійне місце проживання, предметів, що є спадщиною, призами, нагородами. Очевидно, в результаті дії постанови «Про вдосконалення порядку введення громадянами предметів (товарів) в Україну» значно «схуднуть» сумки вітчизняних економічних «туристів» і, можливо, дещо поповниться державна казна.

Ольга ВІТЕР.

Все про власність громадянина

ХТО не хоче бути власником? Хто не прагне набити більше власності? Таких людей, мабуть, немає, бо власність — це багато важить для кожного з нас, для родини, для держави, для суспільства і особи, для села і міста. Власність — це незалежність. Незалежність кожного з нас від випадковостей, від обставин. Власність — це забезпечена старість, підтримка нашого добробуту.

У Стародавньому Римі один із видів власності мав назву «бонітарна власність». Від латинського слова «bono», що українською означає «добро». Не дуже уважний читач відразу може запитати, до чого тут «добро». А до того, що коли будь-то володіє його значною кількістю, то почуватися добре.

Прагнення мати добро, якщо це прагнення ґрунтується на законі, люди ніколи не засуджували. Поліпшити свій добробут — це нормальне прагнення кожної людини.

То що таке власність, право власності? Якими правомочностями наділений власник? Як має права на свою власність? Ці та багато інших питань виникають в кожного, хто має власність, хто бажає стати власником, хто хоче знати все про власність.

Відповіді на ці та багато інших запитань читач знайде в ґрунтовному дослідженні, яке здійснив доцент Національного університету імені Тараса Шевченка Олександр Дзержа — один із провідних спеціалістів цивільного права в Україні, один із авторів розробки проекту

нового Цивільного кодексу України.

Його монографія «Розвиток права власності в Україні» — докладне дослідження процесу становлення власності громадян України.

Він популярно розповідає, як виникає власність, із чого вона складається, як нею володіти, користуватися, розпоряджатися тощо. Знайде також відповіді на питання, які різниці між особистою власністю громадян і їх приватною власністю, в яких межах можна користуватися своєю власністю, аби не зашкодити іншим власникам.

Власність громадянина, як і будь-яка власність або право, потребує захисту з боку держави. В книзі докладно висвітлено цивільно-правові засоби захисту права власності громадянина.

Монографія О. Дзержа «Розвиток права власності громадян в Україні» — перше науково обґрунтоване дослідження в Україні з цієї проблеми.

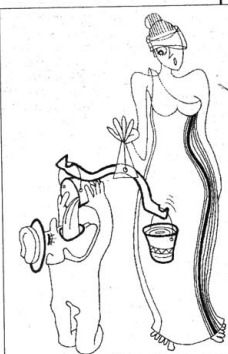
Павел ПІДПОРИГОРА,
доктор юридичних наук,
професор, академік Академії
правових наук України,
заслужений працівник
народної освіти України.

Суддя і «лика не в'язав», а в слідчу камеру потрапили сержанти ДАІ

Якось опівночі, коли до міського відділення ДАІ почали збиратися після нічного чергування патрульні інспектори, мимо проїжджала весела компанія. У такт піснями вихлясом ходила й машина. Звісно ж, машину зупинили, а п'яного водія запросили до приміщення і запропонували пред'явити документи та віддати ключі від авто. Натомість — лайка, погрози.

Потім — експертиза. Стрілку приладу зашкалювало. П'яний белькотів чимало, однак лише лікарю при складанні медвисновку назвав свою посаду: суддя Хмельницького міського суду. Молоді сержанти розгубилися. Відпустити без складання протоколу — значить на завтра впасти в немілість, мовляв, до тверезої людини причепилися. Отож поїхали до відділення міліції, де й закінчили оформлення документів.

Та суддя виявився мстивий. Два дні пробув у денному стаціонарі в лікарні і заявив, що автоінспектори при затриманні відбили йому нірки. Відтак прокуратура міста негайно заарештувала двох працівників міліції і розпочала слідство. На зустріч з працівниками апарату ДАІ та журналістами керівництво УМВС рішуче відкинуло факт побиття, наголошуючи, що, якби в судді було правомовно нірки, то він перебував би на лікуванні тривалий час.

Сам суддя зустрітися з журналістами відмовився. Тільки буркнув: «Слідство розбереться».

Чим закінчиться ця історія, ми згодні поінформувати своїх читачів. Цікаво ж бо знати, як суд засудить за образ судді. Але вже перший результат є. Один з офіцерів ДАІ сказав:

— Тепер хай ті судді п'ють за кермом скільки завгодно, ми ж тікатимемо від них як нечистий од ладану. До тієї пори, поки Верховна Рада України не визначить чітко, що поза Палацом правосуддя судді залишаються таким самим громадянином, як і всі люди.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

Законам не завадить трохи жіночого шарму

ЗНАЙОМТЕСЬ: голова Сейму Латвії Іза КРЕЙТУСЕ. Сорок п'ять років, історик, «залізна леді», хоча твердий стиль її душа не приймає. Себе характеризує так: «Сьогодні Крейтусе як жінка і голова Сейму, подібасте колумб чи ні, з другою особою у державі». І це не вихваляння.

— Ви — перша в історії Латвії жінка, яка посіла пост глави парламенту. Як ви вважаєте: чи існує «жіноча» й «чоловіча» політика?

Я давно відмовилася від участі у будь-яких жіночих політичних заходах. Я не відкидаю їх, але дивлюся на це, як на заперечення того, що послано нам згорі. Адже якщо Бог створив Його та її, то вони мають існувати поруч, не ворогуючи.

— В Україні дуже мало знають про латвійські партії. Розкажіть, які політичні сили переважають у парламенті і які погляди відстоює ви?

— Ми з чоловіком, який нині обіймає посаду міністра фінансів, балотувалися від Демократичної партії «Хазіні». Вона виступає за ліберальну економічну політику, але з державним регулюванням. А найбільш радикальними в Сеймі вважаються «Латвійський шлях», «Рух за національну незалежність» і «Вітчизні та свободі». Вони, як на мене, го-

тові кинути нас у ринкові відносини, як кидають дитину у воду, щоб навчити її плавати. Ну, а ліві? Їх, власне, і немає у Сеймі.

— Останні парламентські вибори засвідчили, що націоналістичні гасла нині не популярні...

Так, раніше партії висували на перший план національну політику, загальною проблемою економічності. Ми вибрали інший шлях, більш прагматичний.

— До речі, про економіку та політику. В одному інтерв'ю ви сказали, що Європейський Союз для Латвії — це поняття зовнішнє. Як ви це поясните?

— Справа в тому, що політично ЄС нам потрібний. Але економічні наслідки вступу до нього ще ніхто не аналізував. Як послудити вступу до нього ще ніхто не аналізував. Як послудити вступу до нього ще ніхто не аналізував. Як послудити вступу до нього ще ніхто не аналізував.

якості за високими європейськими стандартами? Маю сумнів.

— А промисловість? — Там більше надій на швидке піднесення за умов залучення іноземних інвестицій. Хоча гроші Європейського Союзу вже не потечуть так, як було раніше. Відтепер фінансуватимуться лише конкретні проекти за умови суворого контролю за їх виконанням. Такі вимоги ЄС.

— З якими ще проблемами для Латвії пов'язаний вступ до Європейського Союзу?

— Ясно, що ЄС також не може погодитися з тими жорсткими умовами настання громадянства, які є в Латвії. Третя проблема — єдиний ринок робітної сили і пересування безробітних у межах Європейського Союзу. Четверта — біженці, які об'єдналися нашої держави надто дорого. Нам кажуть: якщо ви готові прийняти більше цих людей, нам виділять більше коштів. Та це означало б знову проникнення до Латвії людей іншої національності, іншого менталітету. Сама ідея «громадянства Європи» для латвійців неприємно нагадує про єдиний радянський народ...

— Якщо казати про міжнародні організації, не можна не згадати і про НАТО. Наскільки

ки реальний вступ Латвії до Північноатлантичного альянсу?

— Якщо до ЄС ми могли б сподіватися вступити через шість-сім років, то НАТО — це більш далека перспектива. Ми не готові до цього. Нам варто повернутися до себе увагу як до прикордонної держави. А до членства у блоці треба підходити дипломатично: сусідом Латвії залишається Росія, а інтереси великої держави рідше приймаються у розрахунок іншими великими державами. Як це не прикро для Латвії.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

Хроніка. Факти. Події

Київ

Чи буде польсько-український батальйон?

Звернувшись до дводенний офіційний візит до Києва делегації Генерального штабу Війська Польського на чолі з начальником ГШ генералом бронею Тадеушем Вільцким. Учора генерал мав зустріч з міністром оборони України Олександром Кузьмюком, зі своїм українським колегою Олександром Затиняком. Йшлося про подальший розвиток двостороннього співробітництва, підготовки польсько-українського батальйону в складі миротворчих сил ООН, про співпрацю Прикарпатського та Краківського військових округів. Сьогодні польський гість має відвідати авіаційний полк у Василькові, Академію ЗС України та зустрітись з міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком.

Вашингтон

В Іраку знову неспокійно

Сполучені Штати висловили глибоку занепокоєність у зв'язку із загостренням ситуації в Північному Іраку в результаті захоплення міста Сулеймані загоним Демократичної партії Курдистану. Офіційний представник держдепартаменту Ніколас Бернс закликав керівників ДПК та інших угруповань «припинити бойові дії і поважати права цивільного населення».

Мадрид

Достатньо погланути на карту...

У середині наступного року відбудеться зустріч глав держав і урядів країн-членів НАТО, на якій розглядатиметься питання про прийняття нових членів, заявив Генеральний секретар Північноатлантичного альянсу Хав'єр Солана, виступаючи в іспанському парламенті. За його словами, мова може йти про першу групу з трьох-чотирьох країн. Хав'єр Солана відмовився назвати конкретні держави, обмежившись зауваженням, що достатньо погланути на карту, щоб зрозуміти, які країни з огляду на їх розташування та населення можуть претендувати на членство в НАТО.

Гавана

Звинувачення відкинута

Уряд США оприлюднив офіційну заяву, в якій звинувачує Кубу в тому, що вона намагається зрівняти протягом року 34 міжнародні операції, пов'язані із затриманням наркотиків та вилученням наркотичної сировини. Уряд Куби відреагував миттєво. Було проведено нараду Національного агентства з боротьби із наркотиками та відповідного відділу Міністерства внутрішніх справ, під час якої їх працівники рішуче відкинули звинувачення, обуреністю викликали звинувачення, обуреністю викликали звинувачення, обуреністю викликали звинувачення.

Париж

Пожежу приборкали вчасно

Загоряння, зареєстроване в понеділок увечері на атомній електростанції у Фламанвілі на півночі Франції було швидко погашено і не завадало школи об'єктам. За даними спеціалістів державної компанії «Електрісте де Франс», пожежа виникла на двигуні, який забезпечує фільтрацію морської води на першому реакторі станції. Частина АЕС не пов'язана з радіоактивним pali-вом.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Інтелект — наш.

Хоч і вдосконалюється у вузах США

СПРАВЖНИМ «ветераном» серед організацій, що пропонують програми для навчання за кордоном, вважають Раду з міжнародних наукових досліджень та обміну (IREX). Створена 28 років тому, вона єдина здійснювала обмін науковцями США та СРСР. Нині її 16 представників працюють у Європі, одне з них — у Києві. Про вже відомі та нові програми кореспондентів «ГУ» розповідає старший радник IREX Лідія МАТІШЕК.

— Ми вірні своїм традиціям: здійснюємо обмін науковцями і досі. Проте намагаємося вийти за рамки лише цієї діяльності. Разом із двома іншими організаціями реалізовуємо програми одно- та дворічного навчання (з отриманням ученого ступеня) в університетах США в галузі освіти, економіки, журналістики, права, бібліотечної справи, інформатики та державного адміністрування. Вони відомі студентам (і не тільки їм) як стипендії Едмунда С. Маскі та Freedom Support Act. Ці програми розраховані і на випускників вузів.

— Які нові програми ви запропонуєте в майбутньому?

— У вересні ми впроваджуємо відразу дві програми: «Громадські зв'язки» та «Підтримка незалежної преси». Перша — сприятиме нала-

годженню контактів між 15 містами України та США: в гостях одне в одного побувають представники місцевої влади, юристи та підприємці. Друга — має на меті проведення семінарів з менеджменту для журналістів незалежних видань.

— Де можна детальноше дізнатися про ці та інші програми?

— У нас. Ми надсилаємо інформацію в усі вищі навчальні заклади України. До речі, добір учасників програм здійснюємо через відкритий конкурс.

— А IREX не звинувачують у тому, що вона сприяє «відливу м'язів» з України?

— Буває. Але всі наші програми передбачають повернення їхніх учасників на батьківщину. Останні підписують контракт з американським урядом, в якому обу-

мовлено, що протягом певного часу вони не мають права в'їжджати до Сполучених Штатів, тобто після закінчення навчання мають працювати в Україні. Правда, буває, що угода порушується. Одні, отримавши ступінь магістра, залишаються «робити докторат». Інші не знаходять на батьківщині роботу, яка відповідає б їхньому високому професійному рівню. Тому шукають якісь інші можливості. Але таких фахівців небагато.

— У який спосіб можна цьому запобігти?

— Створивши умови, за яких вони зможуть в Україні застосовувати набутий досвід. Ми теж заклопотані цією проблемою: розробили спеціальний проект, який передбачає створення центрів розвитку бізнесу в регіонах. Це будуть своєрідні консультативні центри для українських та іноземних підприємців, котрі працюватимуть на українському ринку. Такі вже діють у Казахстані та Росії. Вони надзвичайно необхідні у зв'язку з перехідною економікою. Завдяки їм ми сподіваємося надати роботу учасникам наших програм.

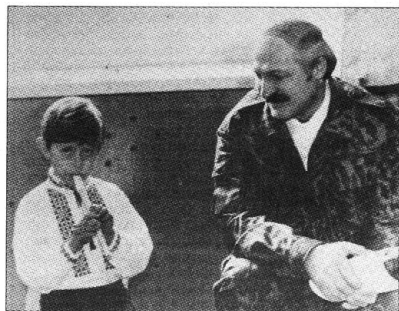
Інтерв'ю взяла Оксана РУДЮК.

Експрес-інтерв'ю

Поговорити про майбутнє. Згадати минуле

ЦИМИ ДНЯМИ в Україні перебувають одразу дві військові делегації Республіки Польща. Подія з розряду незвичайних. Отож кореспондент «ГУ» Наталія Філічук запитала секретарів військового аташе посольства Польщі в Україні Єжи ТОМАШКІКУ, пропихавши розповіді про мету цих візитів.

— Одна з делегацій, яку очолює начальник Генерального штабу Війська Польського генерал бронею Тадеуш Вільцки, приїхала до Києва, щоб провести переговори та зустріч. Зокрема, з міністром оборони Олександром Кузьмюком, начальником Генерального штабу ЗС України Іваном Біжаном, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком, Головою Комісії ВР з питань оборони і державної безпеки Володимиром Мухимом тощо.

На знімку: Президент Білорусі Олександр Лукашенко у дитячому садку колгоспу імені Калініна. Серед селян нинішньої держави має найбільшу підтримку. А в столиці, тим часом, мітинують і звинувачують Лукашенка в антидемократичності.

НА ДАХУ «ТЕРМО» — У КВАРТИРІ ТЕПЛО

ребачає перехід на використання міні-котелень, які давно вже стали пріоритетними у всьому світі.

Міні-котельні обігрівали всього один дім будь-якого розміру. І на скільки загодом квартир. Встановлюється безпосередньо при цьому домі. До речі, тільки дванадцять процентів води, що циркулює в теплотрасах, обігрівають квартири, решта ж, заповнюючи довжелезні трубопроводи, просто марнується.

А коефіцієнт корисної дії міні-котелень аж дев'яносто два проценти!

Міні-котельні не виготовляють у жодній країні колишнього Союзу. А в Луганську взявся за це колектив фахівців з акціонерного товариства «Термо». Луганський міський конком уклав із «Термо» договір. Перші міні-котельні вже з'являються на висотних житлових будинках, а також у Луганській художній школі. І було весь час тепло.

Анатолій КОБЕЛЬЮК.
Луганська область.
Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Чи можемо ми мати у квартирі тепла більше, ніж нині, а платити за нього менше? Враховуючи нинішні реалії, питання виглядає абсурдним.

Однак радикально змінити ситуацію, зокрема в Луганську, спроможна регіональна програма «Тепло». Вона пе-

ГРОШІ НЕ НА ВІТЕР, або Нові підходи до поповнення мінерально-сировинної скарбниці

ЗНАЧНИМИ є результати роботи, проведеної за підтримки підприємства Держкомгеології на виконання державного контракту з природи запасів корисних копалин. Пріоритетними були об'єкти рудних та нерудних корисних копалин, які визначено державними програмами «Нафта і газ», «Вугілля», «Золото України».

Замовлення щодо цих програм та геологічні завдання виконані. У Сумській області відкрито Сухівське нафтове родовище. Передано в промислову експлуатацію 4 продуктивні свердловини з сумарною добовою кількістю газу 410 тис. кубометрів, конденсату — 50,5 кубометрів і нафти — 75 тонн.

У Дніпро-Донецькому регіоні встановлено промислова газоносність нового структурного елемента свердловини № 1 — Загорянська, одержано приплив газу — 150 тис. кубометрів і газового конденсату — 93 кубометри за добу. У Лисичанському районі завершено облаштування свердловини для видобутку метану потужністю 130 тис. кубометрів на добу. Приплив метану на Павлівському куполі — 1200 кубометрів на добу.

Інститути галузі обґрунтували прогноз розвитку геологорозвідувальних робіт щодо нафти та газу до 2015 року, розроблено напрями пошукових робіт на акваторіях Чорного та Азовського морів.

Шодо рудних корисних копалин, то на Центральній ділянці Суша-Пержаської зони відпрацьована схема збагачення флюоритової руди. Відпрацьована технологія збагачення графітовісних руд Буртинського родовища.

Отримано позитивні результати розвідки родо-

вищ золота Українського шита. Вже складено робочий варіант карти золотосносності Приазовського блоку. Зараз готують перелік родовищ, до розвідання та освоєння яких доцільно залучати недержавні інвестиції. Перший ліцензійний район тендера з розвідки і видобутку сировини вуглевидних у межах Українського сектора Чорного моря вже визначив своїх переможців. Це компанії «Шелл» (Голландія) та «Пекстон» (США). З нашого боку — українське підприємство «Чорноморнафтогаз».

Однак у роботі галузі є низка нерозв'язаних проблем. Найголовніша — фінансова. Через неї виникла необхідність «консервації» геологічних систематизованих досліджень, які могли б суттєво допомогти при розробці природоохоронних заходів. Заборгованість держбюджету тільки з робітної плати геологам склала майже 1,8 трлн. крб.

На геологорозвідувальні роботи першого півріччя було передбачено 15330 млрд. крб., у тому числі 1300 млрд. крб. на розвідку родовищ золота Українського шита і 240 млрд. крб. на програму «Метан вугільних родовищ». А профінансовано всього на-сього 3954,8 млн. крб.

За відсутності коштів вихід може бути один: необхідно збільшити обсяг договорних робіт, а також позбутися нерациональних витрат.

І Держкомгеології вже спробували забути про вітер, який збирає прибутки від розроблених родовищ. Вирішили: перш ніж розпочати розвідку, уточнювати потреби промисловості щодо сировини. Для цього істотно посилено координацію геологорозвідувальних робіт з міністерствами та відомствами, зокрема з Мінпромом, Держнафтогазом, Мінвуглепромом та Держкоматомом.

Оксана КАЛІНІЧЕНКО.

Вітчизняний стиль

Мідні самородки облюбували Волинь

ВОДНОМУ з пунктів розпорядження Кабінету йдеться про прискорення розвідки та створення власної сировинної бази міді на Волині. Цим розпорядженням Держкомгеології доручено виступити як замовникої щодо організації та проведення тендера з розвідки та подальшої експлуатації родовищ самородної міді в південній частині Турьско-Луцького рудного поля.

За словами першого заступника голови Волинської облдержадміністрації Віталія Заремби, такий тендерний комітет уже створено, і очолив його перший заступник голови Держкомгеології України Олександр Зарицький. Наприкінці липня у Києві відбулося перше засідання комітету, на якому було обговорено питання підготовки матеріалів для оголошення тендера, інші проблеми щодо розробки родовищ самородної міді. Вирішено оголошити про відкриття тендера в лютому-березні 1997 року.

— В Україні немає досвіду видобутку родовищ міді з надр землі, — сказав член

тендерного комітету Віталій Заремба. Бажано, щоб до нас прийшли іноземні інвестори. Та не тільки зі своїми грошми, але й потрібною технікою, новітніми технологіями. Про відкриття тендера іноземним інвесторам буде поінформовано в першому кварталі наступного року через газети «Голос України» та «Урядовий кур'єр».

Що ж являє собою волинське родовище? З цим питанням я звернувся до начальника територіального геологічного відділу Держкомгеології Волинської області Веніаміна Туза.

— Поклади міді на території Ратнівського та Каминь-Каширського районів

були знайдені більш як тридцять років тому, — каже Веніамін Степанович. — Детальне вивчення показало, що самородна мідь залягає на глибині від 200 до 700 метрів. За попередніми даними геологів, найперспективніша ділянка «Жиричі» в Ратнівському районі. Оцінено її в півтора мільйона тонн міді. До речі, таку самородну мідь добувають лише в США. Власне, ця чиста мідь не потребує великих енергетичних затрат при її відокремленні з породи. До того ж, вона має домашні срібла, золота та інших благородних металів. Геологи виявили ще кілька перспективних ділянок покладів самородної міді на Волині. Тепер головне завдання — детальне вивчення та вміла експлуатація цих унікальних родовищ.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Успіх — означає встигнути

Броварське дорожньо-будівельне управління № 50 на Київщині відзначає свій 25-річний ювілей. Його було створено 1971 року — у період активного будівництва автомобільної траси «Київ — Бориспіль», яку й досі вважають в Україні найкращою. По праву пишастеся колектив і прекрасною якістю доріг, прокладених ним у напрямку Чернігова і Білорусі. ДБУ-50 зарекомендувало себе одним з найкращих у корпорації «Укравтодор» не тільки за виробничими показниками, а й умінням у разі потреби швидко та якісно налагоджувати роботу за нових економічних умов. Адже воно одне з перших у галузі перейшло на нову форму господарювання, ставши відкритим акціонерним товариством.

Один із секретів злагодженої роботи в тому, що чимала частина колективу з двоохот чоловіків — представники трудових династій Барановських, Кучинських, Четочек, Галасів, Опонія, Миронішинів, Кучерявих та інших. Чотири роки тому, коли Віктор Гавриленко очолює це управління, воно стояло перед

загрозою цілковитого припинення робіт через відсутність необхідної кількості матеріалів, особливо бітуму. Після приходу Гавриленка сховища одразу заповнилися по зав'язку, робота знову закипіла. Як йому це вдалося?

— Жодний колектив не зможе більш-менш успішно розв'язувати завдання в нових умовах без відповідної зміни психології їхніх керівників! — вважає Віктор Федорювич. — Адже давно вже пішли в непамять централизоване забезпечення обсягів робіт, розподіл дорожньо-будівельних матеріалів, техніки, об'єктивних коштів. Для кожного тамуного керівника слово «успіх» — нічим синонім слова «встигнути». Щоб налагодити нормальну роботу, керівник просто зобов'язаний реагувати чуйно і чітко на психологічні ситуації. Тому ми одержуємо такий потрійний для дорожників бітум і щебень без посередників, а отже, й без зайвих труднощів і націнок. Але для цього доводиться, звичайно, добряче «покрутитися».

Арадія СОКОЛОВСЬКИЙ,
прес-центр Міністерства транспорту України.

«Підуть добровольці!», або Чого не побажиш з пожежної каланчі

Є події, а за ними — люди, про які рядками сухої статистики писати не можна. Вони глибоко особливі. Значимий Володимир Гіларовський ще в минулому столітті називав: «Кожний пожежник — герой, усе життя на війні, шохвилини ризикує головою». Ось лише один епізод, не з далекого минулого, — з гіркої чорнобильської весни 1986 року... Повним ходом ішли роботи з ліквідації наслідків аварії, і раптом рано-вранці 23 травня ефір вибухнув новим страшним повідомленням: «Пожежа! В тунелі третього енерблока загорілася кабель. Вогонь ішов під реактор. Моторшина тиша в порожньому кабельному залі, яку переривало легке потіскування й шипіння, шохвилини могла

«розрядитися» трагедією ще більшою, аніж та, що вже сталася. На момент, коли пролунала тривога і командир сказав: «Підуть тільки добровольці!», ти згодився всі. А рівень радіації в тунелі досягав 300 рентгенів за годину! Про що думали пожежники з київського, харківського, чернівецького батальйонів, які чергували тієї ночі? Хіба це важливо? Просто кожний, не гаючи часу, заступив собою іншого...

Відомо безліч прикладів самопожертви й мужності вогнеборців. Саме так на старий лад називають пожежників і досі. Нещодавно під такою назвою вийшла невелика, але неймовірно містка щодо інформації книжка.

Автори «Вогнеборці» — почесні члени Добровільного по-

жежного товариства України Леонід Марченко і Борис Островський — присвятили її знаменній події: 100-річчю столичної організації пожежників-добровольців та 155-річчю протипожежної охорони Києва.

Це своєрідний погляд через роки на те, як за підтримки подвигників, прогресивних людей свого часу виникла й розвивалася в Україні протипожежна справа.

А що тепер, чим живуть-діахнуть ентузіастів пропаганди протипожежних знань, перші помічники державної пожежної охорони? Чи є взагалі в них потреба нині, коли будь-яка «самодіяльність» викликає скепсис і не підтримується ні матеріально, ні морально?

— Нас це як ніяк не стосується, — відбивав мої запитання Леонід Павлович Марченко, голова правління Київського міського добровільного пожежного товариства та начальник спеціалізованого РБУ протипожежних робіт. — Якби ми тільки спочивали на лавах і чекали на ману небесну, гірш нам була б ціна.

А багато що, як-то кажуть, горіло б синім полум'ям. Це вже з особистих спостережень, після знайомства з діяльністю ДПТ. Зовні непомітна робота добровільних загонів не стихає ні на

день. Готують усілякі «пам'ятки» для населення, проводять у школах, на підприємствах роз'яснювальні бесіди і навіть примуляються за якісь бозна-звідки добуті кошти улаштовувати молодіжні фестивалі, змагання з пожежно-прикладного спорту. А як, кажуть, інакше залучити юнаків у пожежники?

Успеху усім складностям не згортають виробничу діяльність. Заводи з випуску протипожежного інвентаря, з'ясується, завжди були у віданні «добровольців». Від утворення синалізованого до профілактичного розчищення горілих і підпалів простягаються їхні турботи, не закріплені жодними особливими наказами. Але ж те, що робиться з великою совістю, точніше й далекоглядніше від наказів.

Людмила МЕНЖУЛІНА.
На знімку: Леонід Марченко (ліворуч) та Борис Островський.
Фото Юрія ВЕНГЕРША.

ЧАС — ЦЕ ГРОШІ. ПОСПІШИ!

Український Мобільний Зв'язок
Ukrainian Mobile Communications

ЗАЛИШИВСЯ

ОСТАННІЙ ТИЖДЕНЬ!

20%

знижка
на підключення
з 9 по 13 вересня

253002, м. Київ, вул. Луначарського, 16/4.
Тел. (044) 517-28-38, 290-49-46

Організація реалізує со склада в г. Дніпропетровське

ШИНЫ и АККУМУЛЯТОРЫ

для грузовых и легковых автомобилей,
сельхозтехники, погрузчиков и мотоциклов.

Самовывоз и вагонные поставки.

Тел.: (0562) 44-00-44, 44-54-48; факс 44-24-06.

НАСОСЫ

ГЛУБИННЫЕ
ЭЦВ 4", 5", 6", 8", 10", 12"

и БИТОВЫЕ
со складов

в Буче и по Украине

(50 моделей, станции управления и
защиты, спеларовод)

Тел. в Києві: (044) 276-2588

Тел. в Бучі: (04497) 5-24-02

Зачекайте нашім
регіональним представникам

Черкаська обл. Новосілка:

03733 2-06-43 2-06-56

Черкаська обл. Писарів:

03446 2-14-92

04149 2-26-80 2-24-82

Волынська обл. Голосів:

03379 2-28-33

Хмельницька обл. Бельська:

02346 2-14-92

Чернівецька обл. Житомир:

0472 42-30-67

Дніпропетровська обл. Житомир:

03652 2-76-52 2-46-71

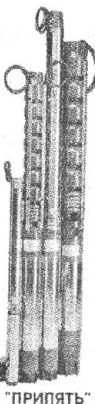
Чернівецька обл. Житомир:

03722 2-19-54

Рівненська обл. Житомир:

02002 25-69-40

25-75-22

"ПРИП'ЯТЬ"

Готовьтесь к зиме!

Центр термостатів

«Промтепловир»

предлагає

комплексное оборудование:

Автоматика КСУМ 2П, КСУ к паровым и водо-
догрейным котлам, печам, сушилам. 33V;

КЗУ;

Электрики, манометры, ЭКМ, НМП, ТИМП;

Вентиляторы, дымоходы, горелочные бло-
ки;

Газовые счетчики РГ, СГ, самонавесы ДСС;

Шкафные газорегуляторные установки,
оборудование ГРП, МЗО;

Блоки различной мощности, в том числе
«Факел», Д-721;

Збытовы газовые счетчики, котлы КЧМ-2м
с форсункой по Украине или
самовывоз со склада в Полтаве.

Тел.: 0532 — 58-48-19, 58-47-21;

факс 58-48-30.

Со склада в Енакієво

тел. 06252 — 2-41-08, факс 5-44-85.

Свідчення про державну

реєстрацію підприємства,

видане Печерською

радянською адміністрацією

за № 04883335 від 24

травня 1995 року,

вважати недійсним.

КРУПНЫЙ БАНК
приглашает на работу

опытного главного бухгалтера.

Зарплата — 1000 долларов США и выше!

Иногородних обеспечим квартирой.

Телефон в Києві (044) 294-98-97.

Арбитражним судом Києва (252030, Київ, вул. Б. Гмельницького, 44-В) за позовом ДП по Залізничному району Києва порушено справи про банкрутство:

- малого спільного підприємства «ІКТИ» (Київ, вул. Омельянівка, 4, розрахунковий рахунок № 2468133 в Залізничному відділенні Промінвестбанку);
- науково-виробничої фірми «Канон» (Київ, вул. Богдана Хмельницького, 10, розрахунковий рахунок № 606978 в Залізничному відділенні Укробанку);
- молодіжного колективного науково-технічного центру «Віор-19» (Київ, вул. Народного ополчення, 5-А, розрахунковий рахунок № 606871 в Залізничному відділенні Укробанку);
- малого приватного підприємства «Рута» (Київ, вул. Сахганського, 65, розрахунковий рахунок № 468630 в Залізничному відділенні ПІБ);
- малого спільного науково-виробничого підприємства «Експр» (Київ, вул. Кілічівка, 25, розрахунковий рахунок № 468750 в Залізничному відділенні Укробанку);
- товариства з обмеженою відповідальністю «Час» (Київ, вул. Урицького, 40, розрахунковий рахунок № 3467884 в Залізничному відділенні Укробанку);
- приватного підприємства «Андрійський узвіз» (Київ, вул. Урицького, 35, розрахунковий рахунок № 2468279 в Залізничному відділенні Укробанку);
- малого підприємства «Ріор» (Київ, вул. Леніна, 13, розрахунковий рахунок № 1468403 в Залізничному відділенні Укробанку).

Майнові вимоги кредиторів та можливих санаторів подаються до Арбітражного суду в місячний термін.

Інформація про випуск акцій

відкритого акціонерного товариства

«Завод полімерних матеріалів»

1. Характеристика емітента

1. Фірмові найменування: акціонерне товариство відкритого типу «Завод полімерних матеріалів» (скорочено: БАТ «Завод полімерних матеріалів»), засноване шляхом реорганізації закритого акціонерного товариства «Київський завод полімерних матеріалів», що діє з 12 грудня 1994 року, на підставі рішення загальних зборів акціонерів.

2. Місцезнаходження: Україна, 253002, Київ-2, вул. М. Расковой, 1.

3. Предмет діяльності товариства:

промислове виробництво та реалізація продукції, у тому числі полімерних матеріалів та виробів із них, устаткування, запасних частин та інше;

посередницько-збутові, торговельні та посередницькі операції;

організація різного виду виробництва, у тому числі спільних;

створення власних та спільних магазинів, складських площ, транспортних та сервісних підприємств, готелів, motelів, кемпінгів та інших об'єктів ринкової структури;

вступ до біржових та брокерських союзів, виробничих, комерційних, банківських та інших асоціацій, в тому числі закордонних;

інші, не заборонені чинним законодавством України, види діяльності.

4. Розмір статутного фонду:

32 млрд. 833 млн. 500 тис. крб.

5. Чисельність працівників (на 1.06.96 р.): 544 чол.

6. Голова правління — генеральний директор: Сафонов Віктор Семенович, 1947 р. н., вища технічна освіта, виробничий стаж — 25 років.

Головний бухгалтер: Гавриш Валентина Корніївна, 1948 р. н., освіта вища, економіст, виробничий стаж — 26 років.

Показники фінансової діяльності (млн. крб.)

..... за 1994 рік ..... за 1995 рік

АКТИВ

Основні засоби та інші позаоборотні активи 21696 259414

Запаси і затрати 44262 154795

Грошові кошти, розрахунки та інші активи 73057 101228

Всього 139014 515437

ПАСИВ

Джерела власних та притрених до них коштів 71100 327084

Довгострокові пасиви ..... — ..... —

Розрахунки та інші пасиви 67914 188353

Всього 139014 515437

Прибутки

Середньоспискова чисельність працівників 25297 156233

..... 631 544

Дані про емісію цінних паперів

1. Згідно з протоколом № 1 від 12.06.96 р. 1996 року прийнято рішення про випуск акцій.

2. Мета: формування статутного фонду товариства в розмірі 32 833 500 000 (тридцять два мільярди вісімсот тридцять три мільйони п'ятсот тисяч) карбованців.

3. Акції випускаються:

Види акцій ..... Номінальна вартість ..... Кількість штук ..... Загальна сума емісії, тис. крб.

Прості іменні ..... 150 тис. крб. ..... 218890 ..... 32 833 500

4. Переважне право на придбання акцій надається працівникам акціонерного товариства.

5. Акції випускаються серією — АВ з номерами з № 000001 до № 218890.

6. Розміщення акцій:

..... Сума, тис. крб.

1. Розміщено на дату реєстрації 12 000 450

2. Збільшено статутний фонд за рішенням правління 4 087 650

Вільний продаж 16 745 400

Початок 15.08.96 р.

Закінчення 15.09.96 р.

Всього 32 833 500

7. Розмір дивідендів, порядок, місце та строки їх виплати визначаються загальними зборами акціонерів шляхом перерахування коштів на особистий рахунок акціонерів або іншим чином за рішенням вищого органу товариства.

8. Дата емісії є першою емісією акцій БАТ «Завод полімерних матеріалів».

9. Чинники ризику:

політична та економічна нестабільність;

зміни в законодавстві та оподаткуванні;

10. При розміщенні випуску акцій емітент користується послугами торговця цінними паперами АТ «Компанія по торгівлі цінними паперами «Торнвест» (дозвіл № 448 від 25.10.94 р.) за адресою: Київ-5, вул. Горького, 16, тел. 227-01-67.

ПРОМКОМПЛЕКТ

ПРЕДЛАГАЕТ

Более 400 наименований продукции

Трубопроводная арматура, газосварочное оборудование, газовые и водяные счетчики, сантехника и инструменты.

(044) 435 7821, 435 6988, 432 7682, 452 1048

В МИРЕ САНТЕХНИКИ (044) 435 6003

У номер

Житомир

Народичі заговорять італійською

400 дітей з України, в тому числі 213 — з Народницького району, оздоровилися в Італії. Контрольні заміри на вміст радіонуклідів в організмі одразу після прильоту на цю гостинну землю і перед поверненням додому підтвердили високу ефективність цього заходу. Важливо й те, що італійська сторона оплатила проїзд наших дітей.

Делегация, до складу якої входило 13 мерів землі Базиліката, а також голови батьківських комітетів, які опікувалися нашими дітьми, відвідала Народницький район. Було підписано угоду про дружбу між італійською землею Базиліката і Народницьким та Овруцьким районами Житомирщини, а також Іванківським районом Київщини. Створюються українсько-італійські клуби, налагоджується вивчення мови друзів.

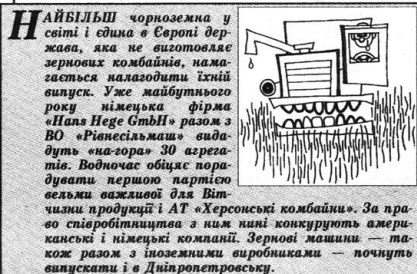
Хмельницький

Столичний інститут освоє провінції

З метою подальшої етнокультурної розбудови подільського регіону в Хмельницькому на базі обласного Будинку народної творчості створено Відділення Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Рильського НАН України.

Основна програма діяльності Відділення ІМФЕ передбачає організацію постійно діючої фольклорно-етнографічної експедиції: збирання, вивчення і поширення знань з історії мистецтва, фольклору, етнології Поділля; створення єдиної наукової бази літературних джерел, координацію регіональних та міжрегіональних наукових досліджень.

«Комбайнова» політика вимальовується

НАЙБІЛЬШ ЧОРНОЗЕМНА У СІМІ і сина в Європі держава, яка не виготовляє зернових комбайнів, намагається налагодити їхній випуск. Уже майбутнього року німецька фірма «Hans Hege GmbH» разом з ВО «Рівненським» видадуть «на-гора» 30 агрегатів. Водночас об'єкт порадить першого партію великих комбайнів для Вінницької продукції і АТ «Херсонські комбайни». За право співробітництва з ними конкурують американські і німецькі компанії. Зернові машини — також разом з іноземними виробниками — почнуть випускати і в Дніпропетровську.

Слід відзначити, що Україна не зовсім «безкомбайнова» держава. Але десяток виробників «Славутичів», за висловлюванням однієї з вітчизняних газет, можна вважати скорше предметом національних гордоцій або скромним сувереном для аграріїв до річної незалежності. А тим часом питання «чим збирати» цього сезону постало як ніколи гостро. Порівняно з 1990 роком парк зернозбиральних машин «схуд» на 20 тис. Половину «іржі», яка виїхала на лани, слід списати. Навантаження на кожний з таких «довгожителів» іноді сягає до 300 і більше гектарів. А норма — 120. При таких

норми з польовими роботами можна впоратися за 10 днів. Кожен наступний — мінус один процент до скарбниці недоборів. Жива цього року затягнулися як ніколи. Ну, а якщо врахувати здатність патріархів вітчизняних ланів втрачати через зношення 20—30 відсотків урожаю, можна уявити собі, скільки тисяч тонн зерна «Ниви», «Дони» і «Колоси», що вже віджили своє, залишилися в землі. І не тільки цього сезону.

Про необхідність якнайшвидшого розв'язання комбайнової дилеми свідчать і проголошені нещодавно урядом зміни в хлібній політиці: збільшення уже майбутнього

року зернового клина до 15 млн. га.

Під час поїздки Прем'єр-міністра Павла Лазаренка підписаними областями України окреслено основні напрями «комбайнової» політики. Так, «Славутич» оцінено як учорашній день. Визнано неадекватним фінансування розробки застарілої техніки, а потім ще й викидати 250 млн. доларів, аби поставити її на конвеєр. Оголошено персональну неграту й російський «Дон». Вирішено відмовитися від подальшої його закупівлі. За словами прем'єра, минулого року з 3 тис. агрегатів, які було завезено, 1000 через відсутність комплектувальних так і не виїхали на лани.

Звичайно, «Джон-Дірам», «Каасам», «Домінаторам» — техніці американського та німецького виробництва, що працює на українських ланах, — виставлено найвищі оцінки. Але ж і витрати в 200 млн. доларів на закупівлю 1000 комбайнів величезні.

Тому, а також щоб захистити вітчизняного товаровиробника, уряд має наміром показати край імпортів сільгос-

птехніки, піднявши ставки мита на її ввезення. Однак експертів «заморіж» триватиме. Буде всіляко заохочуватися виготовлення агрегатів для селян та вітчизняних підприємств за участі іноземних фірм.

Наприклад, відповідно до угоди, яку було підписано німецькою «Hans Hege GmbH», з одного боку, Міністерством машинобудування, ВПК та конверсії України та Мінсільгоспшопом, з іншого, німецький партнер постачатиме на «Рівненським» комплектувальні, а вітчизняне підприємство — складає комбайни. Перші 30 агрегатів будуть створені на всіх 100 відсотків з німецьких комплектувальних, тоді як через 12 років спільний комбайн стане на 80 відсотків український.

Рівненські машинобудівники планують випустити щорічно 1000 комбайнів «Hege-180» (малий клас) і 2000 «MDW-250» (середній клас). На таку потужність підприємство вийде вже через 4 роки.

Валерій ДРУЖЕНКО.
Мал. Володимир ВАСЬКОВИЦЕВ.

НА СУХОМУ ПАЙКУ

Футбол. Кубок УЄФА. Перші матчі 1/32 фіналу.

«Чорноморець» (Україна, Одеса) — «Националь» (Румунія, Бухарест). 0:0.

«Чорноморець»: Долганський, Сушко (Бабиш, 85), Леженцев, Букель, Мізін, Парфенов, Селезньов, Гусейнов, Зотов, Николайчук (Колчін, 61), Мусолітін (Чумаченко, 67).

«Националь»: Луческу, Зегрян, Згурела, Некула, Поточану, Марін, Мойсеску, Дуне, Альбану (Саву, 70), Вокін, Пігула (Петре, 89).

Суддя Метін Токат (Туреччина).

10 вересня. Одеса. Стадіон ЧМФ. 17 000 глядачів.

«Динамо» (Україна, Київ) — «Ксамакс» (Швейцарія, Невшатель). 0:0.

«Динамо»: Шовковський, Дмитрулін (Ващук, 83), Беженар, Головко, Шматоваленко, Максимов, Калитвицев, Косовський, Ребров, Леоненко, Покхлебаєв (Карлаш, 77).

«Ксамакс»: Корменбег, Жаннере, Боналер, Спірен, Роєла, Верре, Санджак (Куни, 73), Рендболен, Уггел (Мартен, 89), Ізабелла, Верньє (Пан, 26).

Попереджено Жаннере, Реброва.

Суддя Аманд Ансьйон (Бельгія).

Спорт

10 вересня. Київ. НСК «Олімпійський». 60 000 глядачів.

У складі бухарестського «Националь» немає видатних виконавців. Але авторитет румунського футболу (і збірної, і клубів) нині досить високий. Одесити протягом двох таймів мали чималу перевагу. Але реалізувати її так і не спромоглися.

Звичайно, ще складніше забити буде через два тижні в Бухаресті. Але, попри все, шанс у «Чорноморця» залишається.

Така сама проблема стоїть і перед київським «Динамо». Хоча, слід сказати, що за суперника воно мало значно сильнішу команду, ніж одесити.

«Ксамакс» оборонявся так, що господарі так і не відшукали жодної шпарини в тому надмірному мурі. А горішні передачі, якими, як на мене, зловживали динамісти, раз у раз переклюпали стрункий і стрибучий темпоскіркий Жан-П'єр Спірен, який, мов винищувач, шпирив над штрафною гостей, пильно оберігаючи свою територію.

Ожго, наша команда, на превеликий жаль, не створила бодай одного голевого моменту.

Наставник гостей Жильєр Гресс вважає, що матч був цікавий. А його команда продемонструвала досить змістовний футбол. В окремих епізодах навіть переважала і створила кілька небезпечних моментів біля воріт господарів.

Не приховую, дуже гордий, — сказав він, — що зіграв у Києві внічию. Ажте ще зовсім недавно київське «Динамо» виблискувало в Європі, мов діамант. Маю на увазі епоху Влохіна. Присмню, що мої підопічні майже

були близькі до успіху. Одного разу м'яч пролетів над перекладними київських воріт, а ще у двох схожих, мов близнюки, моментах відмінно діав Олександр Шовковський, коли його буквально розстрілював зблизська П'єрі Боналер.

Йожеф Сабо цього разу зустрівся з журналістами не по бажав. Анатолій Дем'яненко, який змінив головного на прес-конференції, заявив:

— Результатом і грою не задоволені. Особливо в нападі. Моментів небезпечних ми практично не створили. Але білий прапор підняти не збираємося. Ще не все втрачено. Попереду мати в Швейцарії. Постарасямо серйозно підготуватися до нього.

Наставник гостей Жильєр Гресс вважає, що матч був цікавий. А його команда продемонструвала досить змістовний футбол. В окремих епізодах навіть переважала і створила кілька небезпечних моментів біля воріт господарів.

Не приховую, дуже гордий, — сказав він, — що зіграв у Києві внічию. Ажте ще зовсім недавно київське «Динамо» виблискувало в Європі, мов діамант. Маю на увазі епоху Влохіна. Присмню, що мої підопічні майже

На знімку: момент київської зустрічі.

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Першість країни. Перша ліга. 10-й тур. Зорі — Металіст — 3:1, Сталь — Дніпро — 1:0, Буковина — Волинь — 1:0, Кристал — Верес — 3:0, Поліграфтехніка — СК Миколаїв — 1:0, Металург Н — СК Одеса — 2:0, Динамо-2 — СК Дніпро — 4:0, ЦСКА-2 — Хімік Ж — 1:0, Хімік С — ФК Львів — 2:0, Металург Д — Закарпаття — 1:0, Нафтовик — Шахтар — 2:1, Явір — Металург М — 2:3.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНЬСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Рукописі не повертаємо.
☎ Ілюстрації з читачами — тільки на сторінках газети.

☎ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодатель.
☎ Редакція не заносяє підписів авторів публікацій.
☎ За точність викладення фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 6895.
Тираж 237069.

Комбінат друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311148.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.